

Definiranje ishoda učenja bit će veliki izazov nastavnicima i profesorima u cijelom obrazovnom sustavu, ali i odlična prilika da uredimo svoj obrazovni sustav, uvažavajući ravnotežu između stranih iskustava i dobre tradicije hrvatskoga školstva

*Piše
Sanja Süto
Odjel za Hrvatski
kvalifikacijski okvir*

Hrvatski kvalifikacijski okvir predstavlja instrument prepoznavanja razina stečenih kvalifikacija na osnovi mjerljivih ishoda učenja, međusobnog povjerenja i sustava osiguranja i upravljanja kvalitetom. Okvir uspostavlja osam razina koje su opisane ishodima učenja, kroz složenost i doseg stečenih znanja (teorijska i činjenična), vještine

Prijelaz s koncepta prijenosa znanja na ishode učenja

(spoznajne, socijalne i psihomotoričke) i kompetencije (odgovornost i samostalnost). Ishodi učenja označavaju stečene kompetencije nakon učenja koje se mogu dokazati. Dakle, naglasak se premješta s ulaznih elemenata, kao što su trajanje učenja, oblik učenja, metodika poučavanja i drugi na sam ishod, odnosno rezultat koji je mjerljiv i usporediv.

Kako bi se ostvario takav pristup, većina razvijenih zemalja zasniva svoje obrazovne sustave na nacionalnom kurikulumu koji jasno definira načela, vrijednosti, ciljeve i ishode kojima teži određeni obrazovni sustav. Glavno obilježje kurikularnog pristupa obrazovanju je kompetencijski pristup, odnosno planiranje obrazovnog programa temeljem kompetencija koje učenik ili student treba steći ili razviti na kraju određenog obrazovnog ciklusa.

Tako u prvi plan dolaze ishodi učenja – ono što učenici i studenti tijekom školovanja trebaju

naučiti, što trebaju znati i umjeti, koje vrijednosti prihvaćati. Tako programirana nastava pogoduje konceptualnom shvaćanju i rješavanju problema, razvoju inteligencije i komunikacijskih vještina.

Umjesto koncepta u kojemu su obrazovne institucije shvaćene kao mjesta usvajanja i reprodukcije znanja i prenošenja činjenica, a učenik i student tretiran kao konzument toga procesa, Hrvatski kvalifikacijski okvir želi pružiti mogućnost cjelovitog osobnog i socijalnog razvoja svakom građaninu koji sudjeluje u procesu učenja, bilo da je riječ o formalnom, neformalnom ili informalnom učenju. Institucije koje provode formalno obrazovanje moraju uskladiti nacionalni kurikulum svoje zemlje, kurikulum svoje ustanove koja je pružatelj obrazovanja i predmetne kurikulume. Sva tri kurikuluma trebaju odrediti ishode učenja koji opisuju temeljna znanja, vještine i

vrijednosti koje svaki učenik ili student treba usvojiti da bi bio spreman za cjeloživotno učenje, razvoj vlastitih potencijala i aktivno sudjelovanje u društvenom životu.

Zanimljivo je da se i učenici/studenti i poslodavci slažu kako su danas najpoželjnije kompetencije sposobnost za analizu i sintezu, sposobnost rješavanja problema, praktične primjene teorijskih znanja, prilagodbe novim situacijama, postizanje kvalitete, baratanje informacijama, samostalnost u radu, sposobnost rada u timu, sposobnost komunikacije i interpersonalne vještine. Dinamična kretanja na tržištu rada, globalizacija, pojava novih tehnologija, racionalizacija poslovanja, stvaranje klastera, zahtijevaju upravo navedene kompetencije, a uspostava nacionalnih okvira koji će odrediti jasne standarde kvalifikacija koje se temelje na definiranim ishodima učenja, važan je pre-

duvjet za uzajamno povjerenje među obrazovnim sustavima u Europi.

U nastojanju da pridonese stvaranju i izgradnji toga povjerenja, ali i osigura razumljivost, prepoznatljivost i transparentnost kvalifikacija, Republika Hrvatska će uspostaviti Registar Hrvatskoga kvalifikacijskoga okvira. Registar HKO-a definiranjem standarda kvalifikacija koji se temelje na ishodima učenja predstavlja instrument osiguravanja kvalitete hrvatskog obrazovnog sustava.

Definiranje ishoda učenja (opis očekivanih ishoda, način mjerenja, razlika između ciljeva i sadržaja predmeta, razlika između procesa učenja i rezultata, određivanje broja ishoda i drugi) bit će veliki izazov nastavnicima i profesorima u cijelom obrazovnom sustavu, ali i odlična prilika da uredimo svoj obrazovni sustav, uvažavajući ravnotežu između stranih iskustava i dobre tradicije hrvatskoga školstva.